

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2024

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΗΛΕΚΤΡΙΚΕΣ ΜΗΧΑΝΕΣ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Στη λειτουργία με φορτίο ενός μονοφασικού Μ/Σ η τάση U_2 είναι μεγαλύτερη από την Η.Ε.Δ. E_2 . **Λάθος**
  - β.** Σκοπός του συλλέκτη σε μία μηχανή Σ.Ρ. είναι να δέχεται ή να μεταβιβάζει το ρεύμα. **Σωστό**
  - γ.** Εναλλακτήρες ονομάζονται οι σύγχρονες γεννήτριες Ε.Ρ. **Σωστό**
  - δ.** Η τάση μεταξύ δύο γραμμών τροφοδοσίας ονομάζεται φασική τάση. **Λάθος**
  - ε.** Οι Α.Μ.Κ. με βραχυκυκλωμένες σπείρες στον στάτη έχουν τη μικρότερη ροπή εκκίνησης και τον μικρότερο βαθμό απόδοσης από όλους τους μονοφασικούς κινητήρες. **Σωστό**

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς **1, 2, 3, 4, 5** από τη στήλη **A** και, δίπλα, ένα από τα γράμματα **α, β, γ, δ, ε, στ** της στήλης **B**, που δίνει τη σωστή αντιστοίχιση.

Σημειώνεται ότι ένα γράμμα από τη στήλη **B** θα περισσέψει.

ΣΤΗΛΗ Α		ΣΤΗΛΗ Β	
1.	Διακύμανση τάσης γεννήτριας Σ.Ρ. ξένης διέγερσης δ.	α.	$K \cdot \Phi \cdot n$
2.	Ροπή δύναμης F ως προς άξονα στ.	β.	$\frac{W_1}{W} \cdot P_{s'_2}$
3.	Η.Ε.Δ. γεννήτριας Σ.Ρ. α.	γ.	$I_\sigma^2 \cdot R_\sigma$
4.	Ηλεκτρικές απώλειες τυλίγματος σειράς σε μηχανή Σ.Ρ. γ.	δ.	$\frac{U_0 - U_N}{U_N} \cdot 100\%$
5.	Φαινόμενη ισχύς που αποδίδει ΑΜ/Σ υποβιβασμού σε σχέση με αυτή του αντίστοιχου κανονικού Μ/Σ β.	ε.	$\frac{W_2}{W} \cdot P_{s'_2}$
		στ.	$F \cdot r$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Ποιες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται για να λειτουργήσει μία γεννήτρια Σ.Ρ.;

Μονάδες 9

B2. Να αναφέρετε, ονομαστικά, τα μέρη από τα οποία αποτελείται ο στάτης των εναλλακτών με εξωτερικούς πόλους.

Μονάδες 8

B3. Να αναφέρετε τα είδη των γεννητριών Σ.Ρ. ανάλογα με τον τρόπο σύνδεσης του τυλίγματος διέγερσης.

Μονάδες 8

B1.

για να λειτουργήσει μια γεννήτρια πρέπει να πληρούνται οι παρακάτω βασικές συνθήκες:

1. Να υπάρχει **ομογενές μαγνητικό πεδίο, μαγνητικής επαγωγής (B).**
2. Να υπάρχει **αγωγός** (ή πλαίσιο) εντός του μαγνητικού πεδίου, δηλαδή, να υπάρχει **τύλιγμα** στη μηχανή.
3. Να υπάρχει **σχετική κίνηση του αγωγού** (ή πλαισίου) ως προς το μαγνητικό πεδίο ή του πεδίου ως προς τον αγωγό.

B2.

α. το **ζύγωμα**, στο οποίο τοποθετούνται οι **μαγνητικοί πόλοι** και το **τύλιγμα διέγερσης**.

β. τα **καλύμματα** ή **καπάκια**

γ. τον **ψηκτροφορέα** και τις **ψήκτρες** και

δ. το **κιβώτιο ακροδεκτών** και τη **βάση**.

B3.

Τις γεννήτριες Σ.Ρ., ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο είναι συνδεδεμένο το τύλιγμα διέγερσής τους, τις διακρίνουμε σε τέσσερις κατηγορίες:

- α. γεννήτριες ξένης διέγερσης
- β. γεννήτριες παράλληλης διέγερσης
- γ. γεννήτριες διέγερσης σειράς
- δ. γεννήτριες σύνθετης διέγερσης.

ΘΕΜΑ Γ

Μονοφασικός Μ/Σ **300/600V** αποδίδει φαινόμενη ισχύ στο δευτερεύον τύλιγμα **$P_{s_2} = 12\text{KVA}$** . Να υπολογίσετε:

Γ1. Τη σχέση μεταφοράς **K** του μετασχηματιστή.

Μονάδες 5

Γ2. Την ένταση του ρεύματος **I_2** στο δευτερεύον τύλιγμα.

Μονάδες 6

Στη συνέχεια ο Μ/Σ υποβάλλεται σε πείραμα βραχυκύκλωσης και η τάση βραχυκύκλωσης είναι **$u_K\% = 5\%$** . Να υπολογίσετε:

Γ3. Την τάση τροφοδοσίας **U_{1K}** του πρωτεύοντος τυλίγματος του Μ/Σ.

Μονάδες 7

Γ4. Την ένταση βραχυκύκλωσης **I_{2K}** στο δευτερεύον τύλιγμα.

Μονάδες 7

Γ1.

$$K = \frac{U_1}{U_2} = \frac{300}{600} = \frac{3}{6} = \frac{1}{3} = 0,33$$

Γ2.

$$P_{S2} = U_2 I_2 \Rightarrow I_2 = \frac{P_{S2}}{U_2} = \frac{12000}{600} = \frac{120}{6} = 20A$$

Γ3.

$$u_k(\%) = \frac{U_{1k}}{U_{1N}} 100 \Leftrightarrow 5 = \frac{U_{1k}}{300} 100 \Leftrightarrow 5 = \frac{U_{1k}}{3} \Rightarrow U_{1k} = 15V$$

Γ4.

$$I_{2k} = \frac{I_{2N}}{u_k(\%)} 100 \Leftrightarrow I_{2k} = \frac{20}{5} 100 = 400A$$

ΘΕΜΑ Δ

Ασύγχρονος τριφασικός κινητήρας βραχυκυκλωμένου δρομέα τροφοδοτείται από δίκτυο πολικής τάσης $U_{\pi} = 230\sqrt{3} V$, συχνότητας $f = 50Hz$ και απορροφά ρεύμα γραμμής $I = 60A$, με συντελεστή ισχύος $\cos\varphi = 0,8$. Η σύγχρονη ταχύτητα του κινητήρα είναι $n_s = 1000\text{στρ}/\text{min}$ και παρουσιάζει ολίσθηση $s = 4,5\%$. Αν οι συνολικές απώλειες του κινητήρα είναι $P_{\alpha\pi} = 4.620W$, να υπολογίσετε:

Δ1. Τον αριθμό των πόλων του κινητήρα.

Μονάδες 5

Δ2. Την ταχύτητα περιστροφής n του κινητήρα.

Μονάδες 6

Δ3. Την ηλεκτρική ισχύ P_1 που απορροφά ο κινητήρας από το δίκτυο.

Μονάδες 5

Δ4. Τη ροπή T που αναπτύσσει ο κινητήρας στον άξονά του.

Μονάδες 9

Δ1.

$$f = \frac{n_s p}{60} \Rightarrow p = \frac{f}{n_s} 60 = \frac{50}{1000} 60 = \frac{3000}{1000} = 3 \text{ πόλοι}$$

Δ2.

$$s(\%) = \frac{n_s - n}{n_s} 100 \Leftrightarrow 4,5 = \frac{1000 - n}{1000} 100 \Leftrightarrow 0,045 = \frac{1000 - n}{1000} \Leftrightarrow 0,045 = 1 - \frac{n}{1000} \Rightarrow$$
$$\frac{n}{1000} = 1 - 0,045 \Rightarrow n = 1000(1 - 0,045) = 955 \text{ στρ./min}$$

Δ3.

$$P_1 = U_\pi I \sigma \sin \varphi = 230\sqrt{3} * 60 * 0,8 = 19200W$$

Δ4.

$$P_{\mu\eta\chi} = \frac{Tn}{9,55} \Rightarrow T = 9,55 \frac{P_{\mu\eta\chi}}{n} = 9,55 \frac{19200}{955} = \frac{1}{100} 19200 = 192Nm$$